

Проф. Иван Добрев на 80 години

Този брой на електронното списание „Онгъл“ е посветен на 80-годишния юбилей на д-р Иван Добрев (р. 18.X.1938), дългогодишен професор в Софийския университет във Факултета по славянски филологии и член-кореспондент на Българската академия на науките.

Проф. Иван Добрев е един от най-уникалните български учени старобългаристи и медиевисти с ценни приноси не само върху историята на българския език и книжнина, но и върху българската народна култура и мироглед. С еднаква вещина и любов той разчита изтрети старобългарски глаголически и кирилски текстове (палимпсести), проследява пътя на мощите на св. Иван Рилски и историята на неговата песенна прослава, анализира последните години от живота на Цар Петър и обсъжда особеностите на българската шевица. Неговата гледна точка, неговите подходи са винаги новаторски и винаги произтичат от дълбоко познаване на материалите, обектите, които изследва от българската култура. Той никога не се предоверява на авторитети, никога не върви по утъпкани пътища, а проверява, съпоставя и преосмисля сведенията, които има, търси нови и нови данни в скрити за обикновеното око източници, за да си изгради непредубедено мнение. Познаването на различни сфери на българската, балканската и европейската култура му дават възможност да строи мостове там, където никому другиму не би хрумнало или където никой не би се осмелил, да ситуира проучваните теми в широк контекст, да види общото и специфичното, да проследи пътищата на идеи и мотиви от дълбока древност до наши дни. Друга черта, която отличава неговата работа, е дълбоката му любов към българската култура, към българската душевност и съдба – не като нещо абстрактно и далечно, а като реалния живот, страдания, дирения, стремежи на конкретни хора от миналото или настоящето. Чрез своята неуморна работа и вгълбеност в научните дирения проф. Добрев не търси слава, а удовлетворение от честния труд в полза на българската култура и наука, на поколенията, които биха се заинтересували от корените си, от честно и отговорно отношение към изворите за историческото наследство.

Любимите места на професор Добрев са сред книгите и сред учениците му, в библиотеките, в учебните зали и кабинети, на учебни пътувания. Затова и той е един от

немного български учени в хуманитарното поле, които имат своя школа – не епигони, а последователи, които искат да вървят по свой път. Това е друга особеност на неговия характер – да окуражава всички, които искат да си изградят свои подходи, да работят с нови източници, да изпробват нова методология, да видят нови полета на изследване и да се преборят сами с проблемите, с които ги сблъскват проучванията на българското културно наследство, на българския дух и орисия.

Когато мислим за проф. Иван Добрев, първата ни асоциация, е „великан“ на науката и „титан“ на духа – учен с могъща мисъл, неподвластна на конюнктурата, с огромна ерудиция и смелост, съчетани с благородно и честно сърце, с добрина, търпение и скромност.

НА МЪНОГАЪ И БЛАГАЪ ЛЪТА

ИЗБРАНИ ПУБЛИКАЦИИ

на

чл. кор. проф. дфн Иван Добрев Добрев

2004 – 2018

2004: Новооткритият надпис за цар Самуил и събитията от 1014 г. – *Palaeobulgarica* XXVIII, № 3: 3-24.

2005:

БЪЛГАРСКИЯТ ЕЗИК. Под науч. ред. на Мая Байрамова. София, Slavia Verlag (Библиотека „Слово и символ“ 4). [Рец.] П. П е т к о в. – *Език и литература* 2005, № 1-2: 284-286; [Рец.] И. Х р и с т о в а. – *Български език* 2005, № 4: 145-151.

ГЛАГОЛИЦАТА. Под научн. ред. на Мая Байрамова. София, Slavia Verlag (Библиотека „Слово и символ“ 3). [Рец.] Т. С л а в о в а. – *Palaeobulgarica* 2005, № 3: 115-120.

Древни предпоставки за развоя на българския език. – В: *Acta Palaeoslavica*. Vol. 2. *In honorem prof. Angelinae Minčeva*. Съст. М. Димитрова, П. Петков, И. Христова-Шомова. София, 13–23.

- Кой е Мостич Чръгубиля. – В: *Културните текстове на миналото. Носители, символи, идеи*. Кн. 4. *Текстовете в архитектура и образи*. Съст. Р. Костова и др. София, 135–139.
- Проговорилото мълчание. – *Старобългарска литература XXXIII-XXXIV*: 329–340.
- 2006:** Похвала (за Климентина Иванова по повод 65-годишния ѝ юбилей). – *Palaeobulgarica XXX*, № 2: 88–89.
- 2007:** *ДВА ЦАРСАМУИЛОВИ НАДПИСА*. Под научн. ред. на Мая Байрамова. Linz, Slavia Verlag, 523 стр. (*Altbulgarische Studien*, Bd. 6). [Рец.] Д. Пеев. – В: *Старобългарска литература XXXIX-XL* (2008): 252-255.
- ПРОЗРЕНИЯ В БЪЛГАРСКАТА СТАРИНА*. Под научн. ред. на Мая Байрамова. Linz, Slavia Verlag, 495 стр. (*Altbulgarische Studien*, Bd. 7). [Рец.] М. Димитрова. – В: *Старобългарска литература XXXVII-XXXVIII* (2007): 251-259.
- СВЕТИ ИВАН РИЛСКИ*. Т. 1. – Под научн. ред. на Мая Байрамова. Linz, Slavia Verlag, 571 стр. (*Altbulgarische Studien*, Bd. 5). [Рец.] М. Dimitrova. – В: *Scripta & e-scripta VI* (2008): 295-300.
- Презвитер Йоан Екзарх Български и устройството на Българската църква през Първото ни царство. – В: *Християнска агиология и народни вярвания. Сборник в чест на ст.н.с. Елена Коцева*. Съст. А. Милтенова и др. София, 356–369.
- Хипотезата за прабългарския произход на светите братя Кирил и Методий. – *Кирило-Методиевски студии XVII*: 260–282.
- 2009:** Трапезица. – В: *Пънне мало Гьоргнию. Сборник в чест на 65-годишнината на проф. дфн. Георги Попов*. Съст. М. Йовчева и др. София, 618–647.
- 2012:** За двете готски лексикални гнезда в Супрасълския сборник и за липсата на една източногерманска лексема в сборника. – В: *Преоткриване: Супрасълски сборник. Старобългарски паметник от X век*. Съст. А. Милтенова. София, 75–100.
- Изречението: диалектика и метафизика. *Ab terminis inceptas*. – *Eslavistica Complutense XII*: 49-71.
- 2013:** Съшествие на словото. Константин Философ има проникновено разбиране за Света Троица. – *За буквите // О писменехъ*, № 39, май 2013, с. 19.
- Изречението: диалектика и метафизика. *Ab terminis inceptas 2*. – *Eslavistica Complutense XIII*: 47-63.

- 2014:** Старото начало на новата българска литература. – В: *Култура, история, поезия. Надежда Драгова и Първан Стефанов в българската култура и наука. Сборник с изследвания.* София, 151–162.
- 2016:** Кодекс № 1039 от Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ (I.1.) – В: *Агиославика. Проблеми и подходи в изследването на Станиславовия чети-миней (Доклади от едноименната конференция – 21 май 2013 г.).* София, 2016, с. 11–56.
- 2017:** Материали за историята на българската богослужебна книга. – В: *поклонъ прѣдъ боукъвънъгънмъ словесъмъ. Сборник в чест на 70-годишнината на проф. д-р Пеньо Ст. Пенев.* Пловдив, 29-38.
- 2018:** *ИЗБРАНИ ТРУДОВЕ ПО МЕДИЕВИСТИКА.* Юбилеен сборник по случай 80-годишнината на чл.-кор. проф. д.ф.н. Иван Добрев. София: УИ „Св. Климент Охридски“.

Пълен списък на публикациите от 1961 г. до 2004 г. може да се види в книгата:
Нѣстъ оученнкъ надъ оучнтелемъ свонмъ. Сборник в чест на проф. дфн Иван Добрев, член-кореспондент на БАН и учител. Съст. Анна-Мария Тотоманова и Татяна Славова. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2005, 579-586.